Araştırmaya göre çalışan Türklerin yüzde 33'ünün beklenmedik durumlara hazırlıklı olmadığını aktaran Kurdaş, gelecek 12 ayda ekonominin nasıl seyredeceği konusunda en kötümser olanların ise Türkler ve Fransızlar olduğunu dile getirdi.

Polonya ve Türkiye endişeli

AvivaSA Üst Yöneticisi (CEO) Meral Eredenk Kurdaş, emeklilik dönemlerinde yeterli yaşam standardı sağlamaya yetecek kadar geliri olmayacağından en çok endişelenen iki ülkenin Polonya ve Türkiye olduğunu söyledi.

H.Merkezi (E.Çözüm)

AvivaSA'nın, ortağı Aviva ve araştırma şirketi Ipsos işbirliğiyle 2015'in ilk çeyreğinde yaptığı "Tüketicilerin Tasarruf Tutumları" araştırmasının sonuçları açıklandı. Tüketici güveni, ürün sahipliği, tasarruf, borçlanma ve emekliliğe yönelik davranışların gözlemlendiği araştırma kapsamında ABD, Çin, Endonezya, Fransa, İngiltere, İrlanda, İspanya, İtalya, Kanada, Polonya, Singapur ve Türkiye'yi kapsayan 12 ülkede yaklaşık 12 bin 500 tüketici ile görüşüldü.

EMEKLİLİK YAŞI VE MAAŞI

Araştırmanın sonuçlarının açıklandığı toplantıda konuşan Kurdaş, Yunanistan'ın ekonomik durumunun bu noktaya gelmesinde üretimin azlığı ile üretim ve tüketim arasındaki dengesizlik sonucunda artan ülke borçlarının GSYİH'ya oranının etkili olduğunu söyledi. IMF, Almanya ve Fransa'nın Yunanistan'dan istediği iki karar olduğunu anımsatan Kurdaş, bunlardan birisinin emeklilik yaşının yükseltilmesi, diğerinin ise emeklilik ile ilgili ödemelerin bütçe içindeki payının azaltılması olduğunu kaydetti. Yunanistan'ın gelirlerinin yüzde 80'inin memurlara ve emeklilere ödenen paralara gittiğini aktaran Kurdaş, bu durumun ülkeyi bir sarmala götürdüğünü dile getirdi. Devletin neden Bireysel Emeklilik Sistemi'ni (BES) teşvik ettiğinin sorulduğunu vurgulayan Kurdaş, "'Cevabı aslında Yunanistan krizinde gizli desek acaba çok yanlış olur mu?' diye düşündüm. Yunanistan, sosyal güvenlik sisteminde büyük bir açık veriyor. Büyüyen açık toplam ekonominin bütün dengelerini altüst ediyor" şeklinde konuştu.

YÜZDE 33'Ü HAZIRLIKSIZ

Kurdaş, "Tüketicilerin Tasarruf Tutumları" araştırmasında en çok sıkıntı çeken ülkelerin ilk sırasında Polonya ile Türkiye'nin geldiğini, kendi finansal durumunu yüzde 23 ile en sıkıntılı gören, yüzde 46 ile de "kıt kanaat geçiniyorum" diyenlere bakıldığında, bütün tabloda en sıkıntılı durumda olan vatandaş grubunun Türkiye'de göründüğünü söyledi. Araştırmada borçluluk ile ilgili de bir soru yönelttiklerini belirten Kurdaş, "Borçlarımın miktarı beni tedirgin ediyor" diyen Türklerin yüzde 49 ile 12 ülke arasında birinci sırada olduğunu, ancak toplam borçluluk rakamlarına bakıldığında pek çok gelişmiş ülkede daha yüksek kredi oranlarının olduğunu kaydetti. Kurdaş, araştırmada Türkiye'yi yüzde 48 ile Endonezya, yüzde 37 ile Polonya'nın takip ettiğini dile getirdi. Kurdaş, "Bu aralar bazı fatura ve ödemelerimi de vaktinde yapamıyorum" diyenler arasında Türkiye'nin yüzde 41 ile yine ilk sırada yer aldığını, araştırmada Türkiye'yi yüzde 21 ile İrlanda ve Endonezya'nın izlediğini anlattı.

ARAÇ SİGORTASI İLK SIRADA!

Öte yandan, araştırmada ürün sahipliğinde yüzde 36 ile motorlu araç sigortası sahipliğinin birinci sırada yer aldı. Bunu yüzde 26 ile konut sigortası, yüzde 23 ile hayat sigortası, yüzde 8 ile de işveren tarafından ya da bireysel ödenen sağlık sigortasının takip ettiği ortaya çıktı. Hayat sigortasına bakıldığında her 4 kişiden birinin hayat sigortası sahibi gibi göründüğüne dikkati çeken Kurdaş, "Türkiye'deki hayat sigortalarının yaklaşık yüzde 85 ile 90'ı alınan krediler ile birlikte satılan veya bazı kesimlerin ifadesi ile zorunlu satılan hayat sigortaları" ifadelerini kullandı. Hayat sigortasına en az sahip olan ülkelerin yüzde 18 ile İtalya, yüzde 23 ile de Türkiye çıktığını anlatan Kurdaş, Singapur'da ise yüzde 68'le hayat sigortası sahipliği en yüksek oran olarak dikkati çektiğini dile getirdi.

YARIN YERİNE BUGÜN

Kurdaş, araştırma kapsamında yatırıma ilişkin davranışlar incelendiğinde "Yarın için para biriktirmektense, bugün için yaşamayı tercih ederim" diyenlerin oranının Türkiye'de yüzde 26 olduğunu, Çin'de ise yüzde 60 olduğunu söyledi. Araştırma kapsamında Türkiye'de tasarruf ve yatırımlardan elde edilecek gelir konusuna ilişkin yaklaşım yıllar bazında izlendiğinde; bugüne kadar "garantili getiri elde etmek" hedefinin, bu yıl itibariyle yerini "piyasadaki en iyi performansı elde etmeye" bıraktığını belirten Kurdaş, Türkiye Kurumsal Yönetim Derneği'nin (TKYD) Merkez Bankası'nın verilerini baz alarak hane halkı getirisini hesapladığını, buna göre hane halkının seçtiği yatırım araçlarının yüzde 206 getirdiğini, aynı hesaplamaya göre fonların ise yüzde 280 kazandırdığını dile getirdi. Türklerin yaklaşık yüzde 19'unun gelecek 12 ayda emeklilik fonlarına daha fazla kaynak ayıracağını söylediğini anlatan Kurdaş, araştırmaya katılan 12 ülke baz alındığında Türkiye'nin Polonya ile birlikte finansal açıdan en çok sıkıntı çeken iki ülkeden biri olduğunu ifade etti.

Euro yatırımcısı kazandı

TÜİK, Haziran'da en yüksek reel getiriyi TÜFE ile indirgendiğinde yüzde 3,24 ile Euro'da gerçekleştiğini açıkladı.

H.Merkezi (E.Çözüm)

HAZİRAN ayında en yüksek aylık reel getiri, yurt içi üretici fiyat endeksi (Yİ-ÜFE) ile indirgendiğinde yüzde 2,45, tüketici fiyat endeksi (TÜFE) ile indirgendiğinde ise yüzde 3,24 oranlarıyla Euro'da gerçekleşti.

DOLAR İKİNCİ SIRADA

TÜİK'ten yapılan açıklamaya göre, Yİ-ÜFE ile indirgendiğinde yatırım araçlarından Amerikan Doları yüzde 1,87, Devlet İç Borçlanma Senetleri (DİBS) yüzde 0,52, külçe altın yüzde 0,43 ve mevduat faizi yüzde 0,15 oranında reel getiri sağladı. Buna karşılık Borsa İstanbul (BIST) 100 Endeksi yüzde 4,53 oranında yatırımcısına kaybettirdi. TÜFE ile indirgendiğinde ise Amerikan Doları yüzde 2,64, Devlet İç Borçlanma Senetleri yüzde 1,29, külçe altın yüzde 1,20 ve mevduat faizi yüzde 0,91 oranında reel getiri sağlarken, BIST 100 Endeksi yüzde 3,80 oranında yatırımcısına kaybettirdi.

BIST 100 KAYBETTİRDİ

Euro 3 aylık değerlendirmede Yİ-ÜFE ile indirgendiğinde yüzde 5,16, TÜFE ile indirgendiğinde ise yüzde 6,33 oranıyla yatırımcısına en yüksek reel getiri sağlayan yatırım aracı olurken, BIST 100 Endeksi Yİ-ÜFE ile indirgendiğinde yüzde 2,16, TÜFE ile indirgendiğinde ise yüzde 1,07 oranında yatırımcısına en çok kaybettiren yatırım aracı oldu. 6 aylık değerlendirmeye göre Amerikan Doları Yİ-ÜFE ile indirgendiğinde yüzde 11,74, TÜFE ile indirgendiğinde ise yüzde 12,51 oranında yatırımcısına en yüksek kazancı sağladı. Aynı dönemde BIST 100 Endeksi, Yİ-ÜFE ile indirgendiğinde yüzde 8,41, TÜFE ile indirgendiğinde ise yüzde 7,77 oranında yatırımcısına en çok kaybettiren yatırım aracı oldu.

10 tolumsal projeye hibe

Kadın, genç ve engellilere yönelik sivil toplum kuruluşlarını destekleyen Sabancı Vakfı, 10 yeni projeye daha hibe desteği verecek. Sabancı Vakfı Hibe Programları kapsamında 8 yıl içinde 119 projeye verilen hibe tutarı 11 milyon lirayı aştı.

H.Merkezi (E.Çözüm)

SABANCI Vakfı, Hibe Programları kapsamında, bu yıl destek vereceği yeni projelerini açıkladı. Sabancı Vakfı'nın açıklamasına göre, 2015 yılında Sabancı Vakfı Hibe Programları'na başvuru yapan 399 proje, ilk olarak Sabancı Vakfı ekibi ve bağımsız uzmanlar tarafından, daha sonra sivil toplum, akademi ve medya alanında deneyimli kişilerden oluşan Değerlendirme Kurulu ve en son Sabancı Vakfı Mütevelli Heyeti tarafından incelenerek hibe alacak projeler belirlendi.

TOPLUMSAL KONULAR

Hibe alacak yeni 10 proje arasında, erken yaşta evliliklerle mücadeleden, engellilere yönelik ayrımcılıkla mücadeleye ve gençlerin sanat yoluyla toplума katılımına kadar farklı toplumsal konulara çözüm arayan projeler yer alıyor. Açıklamada değerlendirmelerine yer verilen Sabancı Vakfı Mütevelli Heyeti Başkanı Güler Sabancı, vakfın toplumsal gelişimi desteklemek amacıyla faaliyet gösterdiğini kaydetti. Sabancı şu ifadeleri kullandı: "Ülkemizde yaşayan herkesin aynı fırsatlara sahip olması için öncelikle önyargıları kırmamız ve sorunların farkında olmamız gerekiyor. Sorunların çözümü için yenilikçi çalışmaların sivil toplum kuruluşları tarafından geliştirileceğine inanıyoruz. Bu nedenle sivil toplum tarafından geliştirilen, kamuya model olabilecek ve yaygınlaştırılabilecek çalışmaları destekliyoruz. Ülkemizin her noktasındaki insanlara ulaşmamızı sağlayan, onların ihtiyaçlarını en yakından takip eden sivil toplum kuruluşlarının gelişmesini özellikle önemsiyoruz."

ZİHİNLERDEKİ AYRIMCILIK

Toplumda herkesin hayata eşit şekilde katılabilmesi için gençlerin, engellilerin ve kadınların sorunlarına, ihtiyaçlarına sivil toplum örgütleriyle birlikte eğildiklerini dile getiren Sabancı, "Sorunların temelinde yatan; zihinlerdeki ayrımcılıktır. Yaş, cinsiyet, sosyo-ekonomik sınıf, fiziksel durum, kültür, etnik köken, siyasi görüş… Bunların hiç biri temel insan haklarından mahrum kalmak, anayasal çerçevedeki haklardan yararlanmamak için bir sebep değil" değerlendirmesini yaptı.

3 yıl vadeli sendikasyon kredisi aldı

AKBANK, uzun bir aradan sonra sektörün ilk 3 yıl vadeli sendikasyon kredisini aldı. Akbank'tan yapılan açıklamaya göre banka, 275 milyon dolar tutarında yeni bir sendikasyon kredisi sağladı. Tutarı çekiliş tarihine kadar sağlanacak katılımlarla artabilecek olan 3 yıl vadeli kredinin faizi LIBOR + yüzde 1,50 oldu.

Geleneksel olarak her yıl mart ve ağustos aylarında sendikasyon piyasasına çıkan Akbank bu yıl sendikasyon stratejisini değiştirerek uzun bir aradan sonra 3 yıl vadeli sendikasyon kredisi ile yurt dışı kaynaklı kredilerinin vadesini uzatmak adına adım attı.

Eve teslim emekli maaşı

KUVEYT Türk, başlattığı kampanya kapsamında, yaşlı veya yatalak durumda olan müşterilerinin emekli maaşını evlerine götürüyor. Kuveyt Türk'ten yapılan açıklamaya göre, banka sosyal sorumluluk bilinciyle toplumun ihtiyaçlarını tespit etmeye ve çözüm üretmeye devam ediyor. Banka, söz konusu kampanya kapsamında, emekli maaşı tahsilâtı için Kuveyt Türk'ü tercih eden, fakat şubeye gelemeyecek düzeyde yaşlı veya yatalak durumda bulunan müşterilerinin maaşlarını ikamet adreslerine teslim edecek. Şubeye gelemeyecek durumda olduğunu sağlık raporuyla beyan eden müşterilere sunulacak bu hizmetten, şubeye azami 10 kilometre mesafede bulunan kişiler yararlanabilecek.

The Banker'de tek Türk

İş Bankası The Banker'in "Dünyanın En Büyük 1000 Bankası" listesinde 96'ncı sırada yer alarak listede ilk 100'e giren tek Türk bankası oldu.

H.Merkezi (E.Çözüm)

DÜNYANIN en saygın ekonomi ve finans yayınları arasında yer alan The Banker tarafından hazırlanan liste açıklandı.

Listede, son yıllarda olduğu gibi bu yıl da Türk bankaları arasında en üst sırada yer alan İş Bankası, ana sermaye düzeyi ile pek çok Avrupa bankasını da geride bıraktı ve Türkiye'nin en büyük bankası olarak 96'ncı sıradan listeye girdi. Geçen yıl 118'inci sırada bulunan İş Bankası, böylelikle 22 sıra birden atlayarak bu başarıyı elde etmiş oldu.

"BİZ BİR BÜTÜNÜZ"

İş Bankası Genel Müdürü Adnan Bali, "Biz büyüklüğü sadece ekonomik büyüklük olarak algılamıyor; tüm faaliyetlerimizle çalışanlarımız, müşterilerimiz, hissedarlarımız, tüm paydaşlarımız için değer katmak olarak görüyoruz" ifadelerini kullandı.

VERGİDE ALGI

Serkan Kumdakcı

Kümesteki kazlar

serkankumdakci@ekonomik-cozum.com.tr

Ülkemiz vergi gelirleri açısından çok vergili bir sisteme sahip ekonomiyle yönetiliyor. Aslında dünya üzerinde tek vergili bir sistem de artık kalmadı. Ancak ülkemizdeki vergilerin çeşitliliği ve bu vergilerin oransal dağılımı dünyada 'Vergi Gelirlerine Dayalı Ekonomi'ler arasında hatırı sayılır bir yer edinmemizin sebebidir. 2015 yılı bütçe gelirlerinin 452 milyar lira olduğu ve bu bütçenin %86'sı olan 390 milyar lirasının vergi gelirlerinden oluştuğu düşünülürse; Türkiye'de vergi sisteminin ne kadar hayati bir önem taşıdığı daha iyi anlaşılabilir.

KARAKTERİSTİK ÖZELLİK

Türkiye'de kurulan hükümetlerin ürettiği vergi politikalarının genel karakteristik özelliği; harcamalar üzerinden alınan tüketim vergilerinin, gelir üzerinden alınan vergilere göre bütçede daha fazla yer bulmasıdır. Genel yıllar itibariyle değerlendirildiğinde; toplam vergi gelirleri içinde tüketim üzerinden alınan vergileri payının %70, gelir üzerinden alınanların %30'lar mertebesinde olduğu görülüyor. Gelir üzerinden alınan vergiler içinde de "kümesteki kazlar" olarak tarif edilen ücretlilerden alınan vergi toplamının, büyük şirketler ve çok kazanan gelir vergisi mükellefleri ile yarışıyor olması, Türkiye'de verginin tabana yayılması ve vergide adaletin sağlanması konusundaki zafiyeti gözler önüne sermektedir aslında.

SİYASİLERİN VAATLERİ

Seçim öncesinde, partilerin vergi politikalarına baktığımızda yine dolaylı vergiler üzerinden yürütülen bir seçim kampanyası seyrettik. Akaryakıt fiyatları, gümrük vergileri, dış ticarette ithalat ve ihracattan alınan vergiler gibi konularda birçok seçim vaadi partilerin seçim beyannamelerine konuldu. Ayrıca asgari ücret artırma yarışında tüm partiler, rakamı yükselterek bunun maliyetinin de işveren tarafından karşılanması konusunda adeta bir yarış içerisindeydi. Hâlbuki devlet politikası olarak bu konudaki fedakârlığı sadece işverenden beklemeyerek, asgari ücretteki vergiyi ve SGK primi işçi payını kaldırarak da asgari ücret arttırılabilir. Bu konuyu partiler seçim beyannamelerine bu şekilde koyabilirlerdi. Hatta bu konu sadece asgari ücretle sınırlı kalmamalı, kademeli olarak, artan ücrete artan vergi oranı esası belirlenmelidir.

VERGİ ADALETİ

Ülkemizde vergi adaletinin sağlanması; verginin tabana yayılması ve etkin bir vergi denetimiyle sağlanabilir. Bir an önce hayata geçirilmesi gereken yeni gelir vergisi kanunu ile verginin tabana yayılması hedefleniyor. Önceki hükümet döneminde tasarı haline gelerek, yasalaşması beklenen kamuoyunda "Rant Vergisi" olarak da adlandırılan yeni gelir vergisi kanunu, seçim öncesi Meclis'e getirilmeyerek, seçim sonrasına bırakılmıştı. Ancak kurulacak olası bir hükümetin, yeni dönemde acil olarak ele alması gereken konulardan biri budur. Bu kanun tasarısının yasalaştırılması, tüm kamuoyu tarafından da dört gözle bekleniyor.

ETKİN DENETİM

Vergide etkin bir denetimin sağlanması yolunda, Maliye Bakanlığı bir taraftan yeni vergi denetim elemanları istihdam ediyor, diğer taraftan da vergi sistemindeki faturaları ve defter kayıtlarını elektronik ortama taşıyarak, enteraktif olarak bir denetim gerçekleştirmek konusunda adımlar atıyor. Nitekim 20 Haziran 2015 gün ve 29392 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 454 Sıra Nolu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinde; daha önce elektronik defter tutma ve elektronik fatura (e-fatura) uygulamasına dâhil olma zorunluluğu getirilen mükelleflerin kapsamının genişletilmesi ve ihracat işlemlerinde e-Fatura uygulamasına ilişkin usul ve esasları açıklandı.

****

Buna göre 2014 yıl sonu itibariyle 10 milyon TL ve üzeri satış hâsılatı elde eden vergi mükellefleri, Özel Tüketim Vergisi Kanunu'na ekli I ve III sayılı listelerde lisansa sahip ve bu malları imal edenlerle birlikte 01.01.2016 tarihinden itibaren e- fatura ve e-defter sistemine geçecekler. Bu durumda artık defter ve belgeler olası bir vergi incelemesinde ibraz edilmek üzere raflarda saklanmayacak. Her an incelemeye esas olmak üzere Maliye Bakanlığı sisteminde olacaklar.